

Mediācijas loma bērna vislabāko interesešu nodrošināšanā

Zane Pētersone

Dr.iur.

Augstākās tiesas Civillietu departamenta tiesnese
Latvijas pārstāve Eiropas Tiesnešu asociācijā mediācijai

Rīga 15.05.2018.

Strīdu risināšanas veidi jeb iespējas

- Sarunas
- Samierināšana
- Mediācija
- Šķīrējtiesa
- Tiesa

Mediācijas būtība

- Mediācija – brīvprātīgas sadarbības process, kurā puses cenšas panākt savstarpēji pieņemamu vienošanos savu domstarpību atrisināšanai ar mediatora starpniecību.
- Gadījumiem, kad puses pašas nespēj sarunāties
- Tiesības, prasījumi vai intereses?
- Risinājums interesēm
- Dažādās konflikta stadijās

- Kurš vislabāk zina, kas bērnam vajadzīgs?
- Atdod vecākiem viņu atbildību par bērnu
- Radina vecākus sadarboties un kopīgi meklēt risinājumus

Mediācijas priekšrocības un trūkumi

+	-
Ātrs process	Ja mediācija neizdodas, var būt zaudēts laiks un finanšu līdzekļi
Finansiāli izdevīgs process	Nav piespiedu izpildes mehānisma, ja vienošanās panākta pirms tiesas procesa uzsākšanas
Var saglabāt/atjaunot labas attiecības ar otru pusi	Nav zināms, kā tiesa būtu lēmusi līdzīgā situācijā (nav precedenta)
Puses var kontrolēt procesu un rezultātu	Nav pirmais līdzeklis vardarbības gadījumos
Elastīgāks risinājums nekā samierināšanās vai tiesas nolēmuma gadījumā (tostarp – tieši šim bērnam)	
Puses var iziet ārpus tiesā iesniegtā strīda robežām, atrisinot citus/visus strīdīgos jautājumus (tostarp ar citiem radiem)	
Konfidencialitāte	
Labprātīgāka izpilde	

Veicinošie faktori

- Ar likumu nepietiek
- Sabiedrības informēšana
- Domstarpību risināšanas kultūras un paradumu maiņa
- Ieteikšana
- Tiesas ieteikta (tiesas atvasinātā) mediācija Latvijā – no 01.01.2015.
- Motivēšana, skaidrošana un sagatavošana

Ģimenes lietu projekts

- Tieslietu ministrijas projekts ģimenes lietās
  - 2017., 2018.g.
  - domstarpībām, kas var skart bērnu intereses
  - pirmās 5 mediācijas sesijas (katra 60 minūtes), ko vadījis projektā iesaistītais sertificētais mediators, pusēm ir bez maksas

Statistika

- 01.01.2017. – 31.12.2017.
  - piedalījušies 24 mediatori
  - 291 uzsāktas mediācijas
- Uzsāktās mediācijas:
  - 121 – izbeigtas ar pilnīgu vienošanos
  - 43 – izbeigtas ar daļēju vienošanos
  - 85 – izbeigtas bez vienošanās
  - 42 – mediācija turpinās

Paldies!